

KATALOG LOKALNYCH INTERESARIUSZY ISTOTNYCH DLA GOSPODARKI BIOODPADAMI ORAZ PRODUKCJI BIOGAZU

IOŚ-PIB

Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Warszawa 2024

VISTA
ANALYSE

Dokument powstał w ramach projektu „Zielona transformacja w praktyce: demonstracja i upowszechnianie korzyści płynących z produkcji biogazu z bioodpadów”, realizowanego przez Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy oraz Vista Analyse, finansowanego w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (Funduszy Norweskich i EOG).

Autorzy (w kolejności alfabetycznej):

Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy: Anna Bojanowicz-Bablok, Małgorzata Hajto, Agnieszka Kuśmierz, Izabela Potapowicz, Agnieszka Sobol

Vista Analyse: Sarah Eidsmo

ISBN 978-83-966110-9-3

Wydawca:

Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy,
02-170 Warszawa, ul. Słowicza 32

Publikacja dostępna na licencji: [CC BY](#)

Afiliacja autorów: Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy

Spis treści

WSTĘP	4
PODSTAWOWE POJĘCIA.....	6
MAPOWANIE INTERESARIUSZY W INWESTYCJACH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ BIOODPADAMI ORAZ BIOGAZOWYCH	9
GRUPY INTERESARIUSZY W POLSCE	10
GRUPY INTERESARIUSZY W NORWEGII	12
ZNACZENIE DIALOGU Z INTERESARIUSZAMI W PROCESIE INWESTYCJI	14
WNIOSKI I REKOMENDACJE	17
PODSUMOWANIE	20
ŹRÓDŁA INFORMACJI	22

WSTĘP

WSTĘP

Dokument stanowi zestaw podstawowych informacji dotyczących mapowania interesariuszy w procesie inwestycji w gospodarce bioodpadami i produkcji biogazu, w tym biometanu. Mapowanie interesariuszy jest elementem prowadzenia inwestycji, istotnym z punktu widzenia inwestora dla określenia potencjału rynku, kooperantów i różnego rodzaju partnerów instytucjonalnych. Jest także niezbędne do prowadzenia dialogu z interesariuszami.

Potrzeba opracowania usystematyzowanego, podstawowego wzorca katalogu interesariuszy wynika z rozmaitych przesłanek, zidentyfikowanych na podstawie obserwacji i analizy rynku gospodarki bioodpadami oraz rynku biogazu, w tym kontaktów z jego uczestnikami. Związane są one z poniższymi uwagami:

- pomimo podstaw legislacyjnych dotyczących procesu konsultacji społecznych zauważyć należy, że odnoszą się one przede wszystkim do podmiotów administracji publicznej, w tym samorządów. Jednocześnie nie ma takiej ścieżki dla podmiotów komercyjnych;
- przepisy w żaden sposób nie obejmują wskazań wynikających z bieżącej dobrej praktyki ze względu na relatywnie nowe doświadczenia na rynku bioodpadów i biogazowym i „uczący się” proces prowadzenia inwestycji;
- powszechne występowanie konfliktów i „złej” atmosfery wokół inwestycji biogazowych i związanych z gospodarką odpadami.

Niniejszy dokument przedstawia znaczenie mapowania interesariuszy, prowadzenia strategii komunikacji, w tym dialogu z interesariuszami. Realizacja projektu w kooperacji polsko-norweskiej pozwala nam uznać, że kluczowe elementy z tym związane mają charakter uniwersalny. W związku z tym niniejszy dokument ma wspólny rdzeń z wyróżnionymi niezależnie dla poszczególnych krajów (Polski i Norwegii) katalogów interesariuszy.

Naszym celem jest przekazanie elementarnej wiedzy służącej inwestorom na rynku gospodarki bioodpadami i produkcji biogazu, a w efekcie wsparcie rozwoju tego rynku.

PODSTAWOWE POJĘCIA

PODSTAWOWE POJĘCIA

Biogaz – gaz uzyskany z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz jest paliwem gazowym produkowanym z biomasy i/lub ulegającej biodegradacji części odpadów. Biogaz powstaje w procesie beztlenowej fermentacji biomasy, podczas której substancje organiczne rozkładane są przez bakterie na związki proste. Nieoczyszczony biogaz składa się z ok. 50 – 65% metanu (CH_4), 30 – 45% dwutlenku węgla (CO_2) oraz innych składników w śladowych ilościach takich jak para wodna (H_2O), siarczek wodoru (H_2S), azot (N_2), wodór (H_2), tlen (O_2).

Biogazownia – zakład/instalacja wytwarzająca biogaz.

Biomasa – ulegająca biodegradacji część produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, w tym substancje roślinne i zwierzęce, leśnictwa i związanych z nimi przemysłu, w tym rybołówstwa i akwakultury, przetworzoną biomasę, w szczególności w postaci brykietu, peletu, toryfikatu i biowęgla, a także ulegającą biodegradacji część odpadów przemysłowych lub komunalnych pochodzenia roślinnego, lub zwierzęcego, w tym odpadów z instalacji do przetwarzania odpadów oraz odpadów z uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w szczególności osadów ściekowych, zgodnie z przepisami o odpadach w zakresie kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów.

Biometan – gaz uzyskany z biogazu, biogazu rolniczego lub wodoru odnawialnego, poddanych procesowi oczyszczenia, wprowadzany do sieci gazowej lub transportowany w postaci sprężonej albo skroplonej środkami transportu innymi niż sieci gazowe, lub wykorzystany do tankowania pojazdów silnikowych bez konieczności jego transportu.

Bioodpady – to ulegające biodegradacji odpady z ogrodów i parków, odpady żywności i kuchenne z gospodarstw domowych, gastronomii, w tym restauracji, stołówek oraz zakładów zbiorowego żywienia, biur, hurtowni i jednostek handlu detalicznego, a także podobne odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność.

Dialog z interesariuszami – proces stałej interakcji i całokształt wzajemnych relacji pomiędzy stronami i w celu osiągnięcia porozumienia w sprawach objętych przedmiotem dialogu. Wyróżnić można dialog instytucjonalny – prowadzony z podmiotami administracji, dialog społeczny – ze społecznością lokalną i innymi interesariuszami bezpośrednimi oraz pośrednimi, a także dialog biznesowy – z partnerami biznesowymi.

Gospodarowanie odpadami – zbieranie, transport lub przetwarzanie odpadów, w tym sortowanie, wraz z nadzorem nad wymienionymi działaniami, a także późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów oraz działania wykonywane w charakterze sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami.

Gospodarka odpadami – wytwarzanie odpadów i gospodarowanie odpadami.

Interesariusz – osoba, grupa lub instytucja, która ma zdolność wpływania na działalność organizacji (podmiotu), jednocześnie podlega jego oddziaływaniu. Pomiędzy podmiotem a organizacją zachodzi przynajmniej jedna relacja.

Mapowanie interesariuszy – identyfikacja interesariuszy pod kątem powiązania ze sprawą. Ponadto grupowanie interesariuszy ze względu na: zasięg przestrzenny, rodzaj podmiotu, poziom wpływu i poziom zaangażowania, możliwości tworzenia koalicji lub opozycji, czy potencjał wkładu. Mapowanie ma kluczowe znaczenie dla dialogu z potencjalnymi partnerami i szerokiego dialogu społecznego. Przekłada się na kanały i formy komunikacji z poszczególnymi grupami i opracowywane komunikaty.

Odpady ulegające biodegradacji – odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

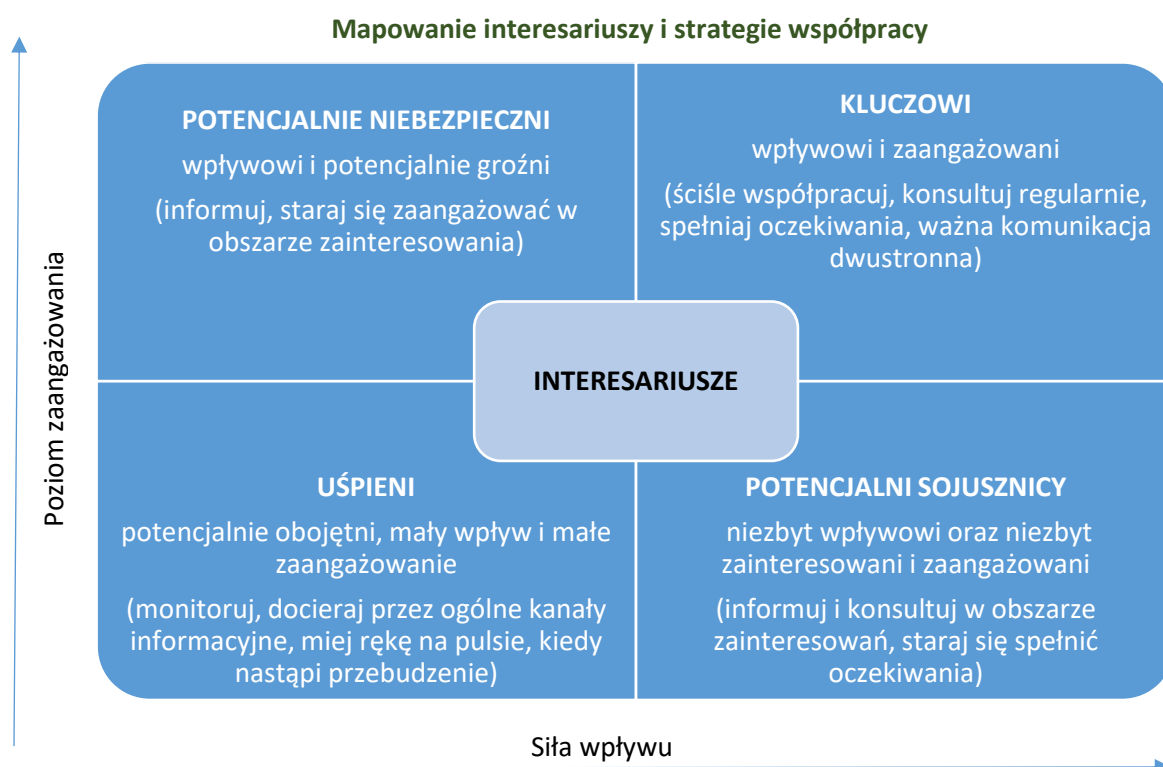
MAPOWANIE INTERESARIUSZY W INWESTYCJACH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ BIOODPADAMI ORAZ BIOGAZOWYCH

MAPOWANIE INTERESARIUSZY W INWESTYCJACH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ BIOODPADAMI ORAZ BIOGAZOWYCH

Jak wskazano we Wstępie, mapowanie jest ważnym elementem prowadzenia inwestycji związanych z gospodarką bioodpadami oraz biogazowych na wszystkich etapach prowadzenia inwestycji, w tym w szczególności w fazie przedinwestycyjnej. Istotne z punktu widzenia inwestora jest określenie zarówno interesariuszy bezpośrednich, jak i pośrednich. Mapowanie stanowi podstawę oceny potencjału rynku, kooperantów i różnego rodzaju partnerów instytucjonalnych. Jest także niezbędne do prowadzenia dialogu z interesariuszami.

Mapowanie interesariuszy dla opracowania docelowego studium wykonalności inwestycji wymaga:

- zdefiniowania charakteru i siły wpływu interesariuszy;
- zdefiniowania potrzeb i oczekiwań interesariuszy;
- określenia kanałów komunikacji (dwustronne).

W przypadku komunikacji ważne jest jej dwustronne ujęcie, które łączy perspektywy różnych podmiotów. Istotna jest tu bowiem zarówno komunikacja ekspercka, jak i pozyskiwanie informacji i danych o działaniach, planach, nastrojach od interesariuszy. Komunikacja ekspercka polega na budowaniu wiedzy o rozwoju inwestycji w gospodarce bioodpadami, biogazowniach i biometanowniach (ustalanie komunikatów oficjalnych), budowaniu dialogu z Zespołem i między interesariuszami, łagodzeniu napięć między interesariuszami.

Poniżej przedstawiony jest wykaz podstawowych grup interesariuszy w Polsce i Norwegii, który każdorazowo uzupełniony być powinien o konkretne podmioty dla danej lokalizacji. Identyfikacja interesariuszy wymaga analizy zasobów internetowych oraz bezpośrednich kontaktów z administracją danego obszaru.

GRUPY INTERESARIUSZY W POLSCE

Administracja rządowa

- Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ)
 - Departament Odnawialnych Źródeł Energii
 - Departament Gospodarki Odpadami
 - Grupa robocza ds. biogazu działająca przy MKiŚ
- Urząd Regulacji Energetyki
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Administracja regionalna (właściwa dla lokalizacji inwestycji)

- Urząd Marszałkowski
- Oddział Regionalny ARiMR
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
- Lasy Państwowe

Samorząd lokalny (właściwy dla lokalizacji inwestycji)

- Starostwo powiatowe
- Urząd gminy (miejskiej, wiejskiej, miejsko-wiejskiej)
- Biuro powiatowe ARiMR

Podmioty i stowarzyszenia branżowe

- Polskie Stowarzyszenie Producentów Biogazu Rolniczego (PSPBR)
- Polska Izba Gospodarcza Energetyki Odnawialnej i Rozproszonej
- Polskie Stowarzyszenie Biometanu
- Polska Organizacja Biometanu
- Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Biogazowego i Biometanowego
- Stowarzyszenie Zielony Gaz dla Klimatu
- Stowarzyszenie na rzecz recyklingu bioodpadów - Biorecykling

Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej

- Zakład gospodarki wodno – kanalizacyjnej
- Zakład gospodarki odpadami
- Miejski zakład komunikacyjny
- Zakład gospodarki ciepłowniczej
- Zakład zieleni miejskiej
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Podmioty sektora usług publicznych

- Urzędy
- Placówki edukacyjno-wychowawcze – szkoły, przedszkola, żłobki, poradnie
- Szpitale
- Domy opieki

Partnerzy biznesowi

- Sektor energetyczny (sieć przesyłowa i dystrybucyjna)
- Banki i instytucje finansowe
- Instytucje otoczenia biznesu
- Klastery biznesowe i spółdzielnie
- Podmioty prywatne (potencjalni inwestorzy)
- Podmioty branży technologii gospodarowania bioodpadami i biogazowni oraz serwisowania instalacji
- Media lokalne i regionalne

Partnerzy społeczni

- Mieszkańcy
- Partnerzy społeczni formalni: organizacje społeczne, związki zawodowe
- Partnerzy społeczni indywidualni: radni
- Środowisko naukowe i eksperckie
- W trakcie działania zakładu – pracownicy

GRUPY INTERESARIUSZY W NORWEGII

Administracja rządowa

- Ministerstwo Klimatu i Środowiska
- Norweska Agencja Rolnictwa
- Norweska Agencja Środowiska

Administracja regionalna i lokalna (właściwa dla lokalizacji inwestycji)

- Okręgowe Sieci Biogazowe, np. Sieć Biogazowa Okręgu Rogaland
- Okręgowe Stowarzyszenia Rolnicze

Podmioty i stowarzyszenia branżowe

- Norweskie Stowarzyszenie Biogazowe (Biogass Norge)
- Stowarzyszenie Biogazowe Oslofjord (Biogass Oslofjord)
- Norweski Związek Rolników (Norge Bondelag)
- Norweskie Stowarzyszenie Producentów Energii i Gazu (Energigass Norge)
- Norweskie Stowarzyszenie Gospodarki Odpadami i Recyklingu (Avfall Norge)

Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej

- Zakład gospodarki wodno – kanalizacyjnej
- Zakład gospodarki odpadami
- Miejski zakład komunikacyjny
- Zakład gospodarki ciepłowniczej
- Zakład zieleni miejskiej

Podmioty sektora usług publicznych

- Urzędy
- Placówki edukacyjno-wychowawcze – szkoły, przedszkola, żłobki, poradnie
- Szpitale
- Domy opieki

Partnerzy biznesowi

- Sektor energetyczny (sieć przesyłowa i dystrybucyjna)
- Banki i instytucje finansowe
- Instytucje otoczenia biznesu
- Klastry biznesowe i spółdzielnie
- Podmioty prywatne (potencjalni inwestorzy)
- Podmioty branży technologii gospodarowania bioodpadami i biogazowni oraz serwisowania instalacji
- Media lokalne i regionalne, portale branżowe (np. Biogassbransjen)

Partnerzy społeczni

- Mieszkańcy
- Partnerzy społeczni formalni: organizacje społeczne, związki zawodowe
- Partnerzy społeczni indywidualni: radni
- Środowisko naukowe i eksperckie
- W trakcie działania zakładu - pracownicy

ZNACZENIE DIALOGU Z INTERESARIUSZAMI W PROCESIE INWESTYCJI

ZNACZENIE DIALOGU Z INTERESARIUSZAMI W PROCESIE INWESTYCJI

Inwestycje związane z gospodarką bioodpadami i biogazowniami wymagają dialogu z interesariuszami na możliwie jak najwcześniejszym etapie inwestycji. Otwarcie na głosy różnych stron, budowanie dobrych relacji i wzajemnego zaufania, transparentność stanowi podstawą dialogu z interesariuszami.

W odniesieniu do kwestii biznesowych dialog poprzedzony mapowaniem interesariuszy umożliwia pełniejsze dotarcie do różnych partnerów istotnych z punktu widzenia całego łańcucha dostaw. Umożliwia optymalne skalowanie inwestycji i dopasowanie do zasięgu przestrzennego. Dialog umożliwia dotarcie do partnerów, którzy mogą wydawać się niedostępni lub nieosiągalni.

W przypadku dialogu społecznego kluczowe jest prowadzenie rzetelnej polityki promocyjnej i informacyjnej. Uchronić ona może przed ewentualnym oprotestowaniem inwestycji, czy konfliktami. Często brak wiedzy wśród mieszkańców, czy nagłaśnianie złych praktyk może prowadzić do negatywnego nastawienia do inwestycji. Powszechne są obawy dotyczące zapachu, emisji gazów, hałasu, potencjalnego wpływu na zdrowie ludzi czy środowisko związanych z przetwarzaniem bioodpadów i działalnością biogazowni.

Niekorzystną zarówno dla inwestora, jak i interesariuszy jest strategia działania według mechanizmu tzw. DAD (ang. Decide-Announce-Defend – Zdecyduj–Ogłoś–Broń). Jest to sytuacja, w której mieszkańcy nie są włączani w proces realizacji inwestycji, a dowiadują się o niej często w fazie realizacyjnej, mimo iż będzie dotyczyć ich bezpośredniego sąsiedztwa. Efektem są protesty lokalnej społeczności i nieufność wobec inwestora. Może się zdarzyć, że w efekcie dużego konfliktu plany inwestycyjne kończą się fiaskiem, a DAD zmienia się w DADA (ang. Decide-Announce-Defend–Abandon – Zdecyduj–Ogłoś–Broń–Rezygnuj).

Przed realizacją inwestycji społeczność lokalna powinna zostać nie tylko poinformowana o planowanej inwestycji, ale inwestycja powinna zostać z nią skonsultowana. Mieszkańcy powinni mieć dostęp do wiedzy na temat swoich praw związanych z działaniem zakładu. Dobrą praktyką jest organizacja konferencji i warsztatów ze społecznością lokalną. Warto zauważyć, że część interesariuszy nie zawsze wykazuje zainteresowanie planowaną inwestycją od początku, dlatego działania informacyjne powinny być prowadzone na bieżąco. W opozycji do mechanizmu DAD właściwy jest mechanizm EDD (ang. Engage-Deliberate-Decide – Angażuj–Deliberuj–Decyduj). Podejście takie buduje partnerstwo bazujące na otwartej polityce. Dobrą praktyką są dni otwarte, kiedy interesariusze bezpośrednio na miejscu mogą zapoznać się z funkcjonowaniem zakładu.

Zauważyć ponadto należy, że mieszkańcy jako licznie ważna grupa interesariuszy mogą wpłynąć na skalę i efekty inwestycji biogazowej. Wsad do biogazowni może pochodzić ze strumienia odpadów organicznych z gospodarstw domowych, czy małych gospodarstw rolnych. Od jego ilości, sezonowości oraz jakości zależy skala i potencjał rozwojowy inwestycji.

Ważną grupą producentów bioodpadów są także rozmaite podmioty publiczne, w tym zwłaszcza: urzędy, placówki edukacyjno-wychowawcze – szkoły, przedszkola, żłobki, poradnie, szpitale, domy opieki.

Odpowiednie skalowanie inwestycji i jej optymalizacja pod kątem strumieni dostaw wymaga zaplanowanego w okresie przedinwestycyjnym monitoringu strumieni bioodpadów pod kątem wielkości, rodzaju frakcji i sezonowości.

Interesariusze są też odbiorcą produktów biogazowni – energii: elektrycznej, ciepłej oraz produktów przetworzonego pofermentu tj. kompostu czy środka poprawiającego właściwości gleby. Budowanie sieci partnerów poprzez różne formy organizacyjne, w tym klastry energetyczne i spółdzielnie energetyczne jest kluczem do lokalnej gospodarki energetycznej, która może być jak najbardziej samowystarczalna, niezależna i przyjazna dla środowiska.

Niebezpośrednią, ale ważną funkcją inwestycji w gospodarce bioodpadami i biogazowniach jest edukacja. Ważnym podmiotem dialogu są zatem szkoły i wszelkie placówki edukacyjne. Stacja przetwarzania bioodpadów i biogazownia może stanowić doskonałe miejsce do podnoszenia świadomości ekologicznej poprzez prowadzenie edukacji ekologicznej. Dni otwarte, czy lekcje dla szkół są okazją do przełamywania mitów oraz rozwijania wiedzy w praktyce.

Kodeks¹ inwestora w gospodarce bioodpadami oraz inwestycjach w produkcję biogazu i biometanu:

1. Nie zamykaj się na swoją perspektywę, poznaj racje innych (wiedz, jacy są interesariusze twojej inwestycji).
2. Włączaj interesariuszy od najwcześniejszego etapu inwestycji.
3. Rozwijaj platformę do ciągłego dialogu – pamiętaj, że interesariusze to zróżnicowana grupa i musisz rozeznaczyć jakie formy informacji i komunikacji są najbardziej skuteczne.
4. Wsłuchuj się w wątpliwości interesariuszy i staraj się na nie odpowiadać – jeśli to możliwe wskaż przykłady rozwiązań podobnych problemów w innych inwestycjach tego typu.
5. Edukuj – dialog z interesariuszami jest dla wszystkich okazją do podnoszenia wiedzy z zakresu funkcjonowania przedsięwzięcia.
6. Przedstawiaj fakty, swoje wypowiedzi opieraj o rzetelne dane.
7. Wskazuj korzyści (nie tylko środowiskowe) dla mieszkańców oraz gminy, ale nie obawiaj się rozmawiać także o kosztach.
8. Nie ukrywaj potencjalnych ryzyk, ale wskazuj, jak zostaną one ograniczone pod względem technicznym, technologicznym i organizacyjnym w projekcie/inwestycji.
9. Opracuj plan zapewnienia bezpieczeństwa działania inwestycji.
10. Zaangażuj mieszkańców w czynny udział w przedsięwzięcie np. poprzez udział w zintegrowanym łańcuchu dostaw i logistyki dla produkcji zrównoważonej bioenergii, serwis urządzeń, możliwość udziału kapitałowego w przedsięwzięciu.
11. Doskonal się – możesz stać się społecznie odpowiedzialnym przedsiębiorstwem.
12. Dbaj o środowisko – niech teren, który zajmuje przedsięwzięcie, będzie przykładem troski o środowisko w tym o przestrzeń.

¹ Kodeks opracowano na podstawie *Dekalogu inwestora biogazowni* (zespół autorski: Z. Gieleciak, P. Legutko-Kobus, K. Pasikowska, A. Sobol, A. Stangreciak, P. Zacharski) opublikowanego w: *Biogaz – Kodeks dobrych praktyk*. 2024. Magazyn Biomasa. Wydawca: Biomass Media Group Sp. z o.o.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Mapowanie interesariuszy jest trudnym i złożonym procesem, który wymaga od inwestora dedykowanego i zaangażowanego personelu, zarezerwowania adekwatnych środków organizacyjnych, finansowych oraz czasu.

Podjęty wysiłek jest jednak z korzyścią dla inwestycji. Brak wiedzy o interesariuszach lub/i brak budowania dialogu z nimi może w efekcie negatywnie wpłynąć na cały proces inwestycyjny, lub go wręcz uniemożliwić.

Z uwagi na procedury formalne, inwestycja związana z gospodarką bioodpadami czy biogazowniami wymaga rozpoznania wielu interesariuszy instytucjonalnych, w tym w szczególności podmiotów administracji publicznej odpowiedzialne za wydawanie decyzji i funkcje kontrolne. Wśród administracji publicznej kluczowym partnerem jest samorząd lokalny, w którym zlokalizowana ma być inwestycja. Samorząd, z racji swojej wiedzy o uwarunkowaniach gminy, pełni ważną rolę koordynatora procesu inwestycyjnego i dialogu z różnymi interesariuszami. Warto również zauważyć, że samorząd często sam jest inwestorem w gospodarce bioodpadami oraz inwestycjach w produkcję biogazu, w tym biometanu.

Identyfikacja partnerów biznesowych jest kluczowa dla określenia i organizacji optymalnego łańcucha dostaw i całego procesu inwestycji. Pełna identyfikacja potencjalnych interesariuszy inwestycji biogazowej jest utrudniona z uwagi na brak dostępu do baz teleadresowych podmiotów i ograniczenia wynikające z przepisów RODO. Utrudnia to sieciowanie potencjalnych partnerów, a także politykę informacyjną i promocyjną.

Zauważyć należy, że zarówno Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jak i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa dysponują bogatym zbiorem danych dotyczących gospodarki rolnej istotnej z punktu widzenia przedmiotowych inwestycji, jednak ograniczenia prawne uniemożliwiają upowszechnianie informacji kluczowych dla mapowania interesariuszy i określania potencjału rynku. Wskazany jest otwarty dostęp do baz danych dotyczących:

- podmiotów w ramach prowadzonej ewidencji producentów i gospodarstw rolnych;
- danych nt. rodzaju i wielkości prowadzonej produkcji (w przypadku ewidencji producentów rolnych);
- danych nt. obszaru, wielkości i rodzaju upraw rolnych oraz trwałych użytków zielonych lub/i liczbę i gatunki hodowanych zwierząt (w przypadku ewidencji gospodarstw rolnych).

Powyższa rekomendacja jest spójna z polityką otwartego dostępu do bazy producentów w rolnictwie ekologicznym Głównego Inspektora Artykułów Rolno-Spożywczych.

Ponadto, jak wskazano wcześniej, kluczowy dla optymalizacji skali inwestycji jest monitoring strumienia bioodpadów. Istotne jest zatem budowanie baz danych już w okresie przedinwestycyjnym.

Z uwagi na kwestie bezpieczeństwa, oddziaływanie na środowisko, zdrowie i jakość życia oraz charakter inwestycji „wrażliwych” społecznie inwestycje w gospodarce bioodpadami i biogazowniach wymagają kompleksowych przepisów. Uwarunkowania prawne stanowią tym samym ważne ogniwo w procesie rozwoju inwestycji. Istotne są ponadto kwestie związane z budową sieci partnerów i ich powiązanie organizacyjne i/lub infrastrukturalne. Na obecnym etapie porządku prawnego (kwiecień 2024 roku) identyfikowane są luki prawne w tym zakresie (nie są one

przedmiotem niniejszego opracowania), a część wprowadzonych regulacji jest na tyle nowa, że jeszcze nie zostały zweryfikowane w praktyce inwestycyjnej.

Widoczne są ponadto deficyty w upowszechnianiu wiedzy, mechanizmów promocji, a także rozwiązań infrastrukturalnych związanych z przełożeniem relacji budowanych w procesie dialogu na organizacyjne struktury sieciowe. Wprowadzone regulacje prawne dotyczące klastrów, czy spółdzielni energetycznych mają tym samym ograniczone możliwości rozwoju.

Identyfikacja i budowanie sieci partnerów pozwala optymalizować skalę inwestycji oraz rozwijać potencjalne rynki. Ogromne znaczenie odgrywają tutaj różne nowe formy organizacyjne, w tym klastry czy spółdzielnie energetyczne, a także inne niewprowadzane jeszcze formy kooperacji biznesowej na rynku energii. W tym przypadku ogromne znaczenie również mają przyjazne uwarunkowania prawne. Rozwojowi rynku inwestycji biogazowych służy też powiązanie podmiotów publicznych i prywatnych, niwelujące ograniczenia działania każdego z nich i jednocześnie niosące korzyści i doświadczenia współpracy. Nie bez znaczenia jest także montaż środków i gwarancje wynikające z działania w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

PODSUMOWANIE

PODSUMOWANIE

Mapowanie interesariuszy nie jest łatwym elementem procesu inwestycji w gospodarce bioodpadami, biogazowniach, czy biometanowniach. Jest jednak niezbędnym etapem dobrze prowadzonej inwestycji. Ominięcie tego etapu z uwagi na brak wiedzy, potencjalną oszczędność czasu czy trudności organizacyjne może negatywnie wpłynąć na realizację inwestycji w przyszłości lub wręcz ją uniemożliwić.

Mapowanie jest kluczowym narzędziem dialogu z interesariuszami, który jest konieczny w procesie inwestycji „wrażliwych” społecznie. Inwestycje w gospodarce bioodpadami, produkcji biogazu i biometanu spotykają się często z oporem społecznym. W efekcie zakłady, które mogą służyć mieszkańcom i lokalnej gospodarce natrafiają na protesty z ich strony.

Mapowanie interesariuszy pozwala na poznanie nastrojów i oczekiwań społecznych oraz budowanie relacji wzajemnego zaufania. Wymaga to identyfikacji poszczególnych grup interesariuszy, charakteru ich wpływu oraz siły zaangażowania, a także dopasowanie kanałów komunikacji i przedstawianych treści.

Mapowanie jest niezbędnym narzędziem biznesowym, ważnym elementem strategii rozwoju – służy do rozpoznania rynku, jego potencjałów i identyfikacji potencjalnych partnerów. Ma też znaczenie dla budowania relacji biznesowych i instytucjonalnych oraz dialogu społecznego. Relacje pomiędzy inwestorem a interesariuszami nie powinny ograniczać się wyłącznie do podstaw prawnych i obligatoryjnych przepisów. Wynikać powinny ze świadomości istoty dialogu i płynących z niego korzyści.

Dialog i wzajemne zaufanie są kluczem do sukcesu. Tworzą też nowe, nierozpoznane dotąd szanse dla inwestora oraz interesariuszy, które są szczególnie ważne w procesie transformacji gospodarczej, w tym energetycznej.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

ŹRÓDŁA INFORMACJI

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: [Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

Bank Danych Lokalnych – Stan i ochrona środowiska: [GUS - Bank Danych Lokalnych \(stat.gov.pl\)](#)

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska: [Strona główna - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

Jak założyć i prowadzić spółdzielnię energetyczną, Podręcznik Renaldo: [Podręcznik RENALDO pn. „Jak założyć i prowadzić Spółdzielnię Energetyczną?” - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa: [Strona główna - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

Ministerstwo Klimatu i Środowiska: [Ministerstwo Klimatu i Środowiska - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

Ministerstwo Klimatu i Środowiska w Norwegii: [Ministerstwo Klimatu i Środowiska w Norwegii \(regjeringen.no/\)](#)

Norweska Agencja Rolnictwa: [Norweska Agencja Rolnictwa \(landbruksdirektoratet.no\)](#)

Norweska Agencja Środowiska: [Norweska Agencja Środowiska \(environmentagency.no\)](#)

Norweskie Stowarzyszenie Gospodarki Odpadami i Recyklingu: [Avfall Norge \(avfallnorge.no\)](#)

Norweskie Stowarzyszenie Producentów Energii i Gazu: [Energigass Norge \(energigass.no\)](#)

Norweski Związek Rolników: [Norge Bondelag \(bondelaget.no\)](#)

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. 2024 poz. 399 z późn. zm.): [Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach \(sejm.gov.pl\)](#)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1587 z późn. zm.): [Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach \(sejm.gov.pl\)](#)

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1436 z późn. zm.): [Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii \(sejm.gov.pl\)](#)

Urząd Regulacji Energetyki: [Urząd Regulacji Energetyki \(ure.gov.pl\)](#)

Wykaz producentów w rolnictwie ekologicznym: [Wykaz producentów w rolnictwie ekologicznym - Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)